

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaе, 1661

De Clericis Non Residentibus in ecclesia vel præbenda. Titvlvs IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

inter ipsum & uxorem suam posset scandalum generari, cum de consuetudine terra una clerici uxorati non cogantur iuviri portare tonsuram. Quoniam igitur idem etiam tonsuratus non potest privilegio clericali gaudere, mandamus, quatenus ipsum super tonsuratione huiusmodi non molestes, dummodo nullum percipiat beneficium ecclesiasticum, cuius ratione teneatur clericalem deferre tonsuram: quia cum eum oporteat secularibus negotiis immisceri, tonsura ipsius secularia exerceat videretur profectò in ministerii nostri vituperium redundare.

CAP. VIII.

Uxorati non admittuntur ad ecclesiasticas dignitates, & coguntur dimittere, quos habent.

Idem.

¶ **Cum** a decorem: & infra. Eos qui sunt publicè uxorati, non admittatis de cetero ad ecclesiasticas dignitates: dimissis ab eis, quas non possunt sine pravo exemplo & gravi scandalo retinere.

CAP. IX.

Clerici conjugati, in rebus suis non gaudent privilegio clericali. Honor. III. H. quondam Regina Anglorum.

¶ **Ex** parte tua fuit propositum, quòd nonnulli literati terre tue (habitu & tonsura clericali & relicti) publicè ducunt uxores: [1 & infra.] Vt tamen conjugatis inditus & debitis obsequiis te defraudent, tonsuram ad te sumunt abiectionem: [2 & infra.] Quidam etiam accepta prima tonsura similiter contrahunt: & eandem tonsuram deserunt, ut eodem & preterito exenari valeant ad prædictis: [3 & infra.] Cum igitur reddenda sint, quæ sunt Casaris, Casari, & que sunt Dei, Deo: æquanimitè duximus tolerandum, si à talibus iustitias debitas velut ab aliis uxoratis exigas & servitia consueta.

[1 De his qui huius mundi sunt filii, & quomodo placeant uxoris existente: qui licet negotiationibus & aliis negotiis secularibus insistant.]

[2 Quatenus ipsius preterito ab huiusmodi uxore excusentur, quandoquidem non militanti Domino, sed potius mundo, ut ceteri uerentur.]

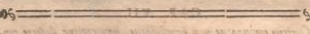
[3 Et ven. fr. n. Episc. & dil. fr. Decanus & Archidia. & capitulum Comanen. ipsos tanquam clericos in subtrahitione servitorum tuorum severè visitant, in tuam præiudicium & gravamen.]

CAP. X.

Si clericus in minoribus militet, non est cogendus deferre tonsuram vel habitum clericalem.

Idem g.

¶ **U**t consulationi huius brevitè satisfiat, respondemus, quòd R. miles tue diocesis, qui olim cum in minori esset constitutus ætate, tonsuram tantum & coronam clericalem assumpsit, non est cogendus deferre habitum clericalem.

DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS IN ECCLESIA VEL PRÆBENDA.
TITVLVS. IV.

CAP. I.

Episcopo non licet sine licentia Papæ transire ad alium Episcopatum, ipsum acceptando, aliàs preteratur habitu & ambitu. hoc intendit cum glossa.

Ex concilio Sardicensi. k.

a Cas. de vit. & bon. cler. in 3. comp. b dimissis. c duxerunt. d roassumant. e eo preterit. Math. 23. Marc. 12. Luc. 23. f. al. ut a tal. sed in antiquo ita legitur ut est impressum. g. ep. Langouens. h. Vid. notas nostras in hanc decr. i. Vid. conc. Trid. sess. 6. de reform. c. 1. & 2. & sess. 23. de reform. c. 1. k. Conc. Sardens. c. 1. Durst. de. dec. c. 78. l. 1. p. 5. c. 185.

Non liceat Episcopo de civitate sua transire ad aliam. Manifesta est enim causa, pro quòd secretè huiusmodi. Cum nullus sit inventus Episcopus, quidam tamen ad maiori civitate transierit.

CAP. II.

Depositor Cardinalis, qui in suo studio morosus, h. l. iste textus multum notabilis.

Leo IV. a.

¶ **Ex**gestis b: [1 & infra.] In qua synodo Archiepiscopus Presbyter Cardin. tit. beati Marcelli ab interdicto canonice est depositus. Eo quòd pariter in synodo annos quinque, contra canonum iustitiam delinquit. Alii alienis usque hodie demoratur.

[1 Re. Pontificum consilio Laterani & Ludovici Imperatorum Sanctam & Ven. LXVII. Episcoporum in archiepiscopi huiusmodi congregavit.]

CAP. III.

¶ **U**ni plures dignitates vel ecclesia conferri non debent, & nulli est conferenda illi, qui residere & reverentiam per se ipsos non perdidit ecclesiam, & donari conferendi potestatem preterit.

Ex concilio Lateranen.

¶ **Q**uia nonnulli ad modum avaritiae non potentes, dignitates diversas ecclesiasticas & plures ecclesias pariter accipiunt, contra sacrorum canonum iustitiam, ut accipere, ut cum unum officium viderentur accipere, stipendia sibi vindicent plurimorum: nec interterò fiat e. districtius inhibemus. Cum igitur ecclesia vel ecclesiasticorum ministerium f. committitur, talis ad hoc persona quærat, quæ ad hoc loco, & curam ejus per se ipsam valere exerceat. Quis si aliter actum fuerit, & qui receperit, contra canonum canones g. accepit, amittat: & qui dederit, iniquè potestatem privetur.

CAP. IV.

¶ **T**ranslati ad ecclesiam non conferantur, si ipsi, quòd sit residere, non debet institui per superiorem: confirmatio autem non iusta causa non residere, priusquam appellatio veniat.

Alexander III. Eberacen. Archiepiscopi.

¶ **R**elatum h. est nobis, quòd cum in Lateran. ecclesia ecclesiasticum conferatur, quæ residere in loco, in quo ejus per se valeat exercere, nonnulli ad ecclesiasticam tati hoc se posse adfirmant, sed efficitur eorum effectum, tales si præsumpti fuerint, non debent admitti, & admissi poterunt amoveri: nisi forte de immutabilibus causis commiserit eos ab eis: nec pariter ad appellatorem diffugium, si contra huiusmodi translationem decreti fuerit intercedum.

[1 Idem non censuratur, nisi, an proprio loco possit in possessione repellere, vel institui ad se, sub veniens. Ita quoque prior denotat quòd.]

CAP. V.

¶ **B**revè est, nec potest brevis sumere. Idem Eboracen. Archiepiscopi.

¶ **T**ranslati h. tuæ: [1 & infra.] Præterea clericus alterius diocesis abique commendatus in alio Episcopi non debet recipere, nisi pro eo receptus in loco post. sed. l. mandatum.

a al. verius. b Cas. eod. tit. in 1. comp. c. 1. et. d. de. teran. sub. Alexand. c. 1. nam cum aliquid non dicitur, intelligitur de Lateran. sub. Alex. c. 1. Cas. eod. tit. in 1. comp. e. d. ita: ut id de cetero non fiat. f. officium. g. impetrat. h. Cas. eod. tit. in 1. comp. & post. com. Cas. sub. Alex. p. 1. c. 1. i. h. l. si qua parva. cum concord. ff. de. vob. ff. de. Cas. eod. tit. in 2. comp. l. Apsti. sed. [1 Dup.]

tura (saepe jura fideliter prosequeris, cum ex hoc ceteri debeas refidens, perjurium non incurris. [1] Tractato insuper juramento promittens, quod homines & jura ipsius praeposita manentibus & defendas. Cum autem prosequendo jura praeposita resistere interdum in ecclesia memorata non possis, de juramento super ipsa residentia praestito metuens, providere tibi super hoc a nobis humiliter postulasti. Nos vero.]

CAP. XIV.

Familiaris Papa (non obstante constitutione contraria) praebenda sua fructus percipit in absentia.

Idem Capitulum Metzense, a

Cum dilectus filius Magister Otto: [1 & infra.] Mandamus, quatenus non obstante constitutione, quae contra praebendam suam assignat eidem, in nostro servitio commoranti: Cum familiaris nostri b, qui circa nos se obsequiales exhibent universis c, minori non debeant praerogativa gaudere, quam vestrum singuli, quorum negotia per se ipsos saepius promovunt.

[1] Canonice eccles. vestra, scriptor noster, grata nobis jugiter impendat obsequia, & non minus si sit absens, quam praesens, eidem ecclesia utilis habeatur, universitatem vestram rogandam duximus & mandamus, per Apost. sedem vobis.]

CAP. XV.

Duo canonici absentes cum Episcopo, seu in eius servitio, fructus praebendarum suarum percipiunt in absentia, constitutione ecclesiae contraria non obstante.

Idem Meldens. Episcopus.

Ad audientiam nostram pervenit, quod cum in Meldens. ecclesia quaedam sit constitutio vallata juramento, & auctoritate sed. Apostol. confirmata, ut canonici, qui non resident in eadem, suarum priventur fructibus praebendarum, illis exceptis, quos infirmitas excusaret, seu in Apostolice sedis servitio contingeret detineri: [1 & infra.] Decernimus, ut duo ex canonicis ecclesiae memorata, in tuo servitio existentes, suarum fructus integre percipiant praebendarum: cum absentes dici non debeant, sed praesentes, qui tecum pro tuo & ipsius ecclesiae servitio commorantur.

[1] Quo peregrinationis labor, aut studia traherent literarum. Decanus & quidam canonici ecclesiae memoratae, occasione constitutionis hujus, canonicos in tuo servitio commorantes praebendarum suarum privare fructibus moluerunt. Unde cum tibi plurimum expediat aliquos canonicorum ipsorum in tuo servitio retinere, nobis humiliter supplicasti, ut super hoc necessitates tue consuleret dignemur. Volentes igitur sic constitutionem moderari supra dictam, ut dicta ecclesia fructum sentiat ex eadem, & tu per ejus ab usum dispensationem non incuertas: praesentium auctoritate.]

CAP. XVI.

Si ecclesia patitur ministrorum defectum, privilegiari super absentia per fulcrum preventionum recte coguntur, hoc dicit. Et est bonus textus, & potest multum praticari.

Gregorius IX. Patriarcha Antiochia Apost. sed. legato.

Cum ad hoc sint ecclesiastica beneficia deputata: & infra. Sane nobis innotuit, quod ecclesia d. Antiochena multis ex servitoribus ejus absentibus est febre destituta ministris. Unde mandamus, quatenus non obstantibus Apostolicis indulgentiis e, & praedecessorum tuorum licentia, absentes canonicos & alios

a Meldens. alius Metzense. b Vid. Ludom. Gomez, in reg. de impet. bene. vac. per ebit. familiaris Cardinalium, question. 19. c Vid. leg. sed. & reprobari. 4. penultim. per Bald. ff. de excusat. tutor. d Antiochia. e Vid. leg. 2. per Bald. ff. ne quid in loco publico.

revoces ad residendum in ecclesia praeposita, si non venerint, tu de ipsorum beneficiis, quam a te tenent, ipsi ecclesiae facias congruam & deferentem, ut tamen eisdem, quod ex praefatis beneficiis impenduntur convertendo.

CAP. XVII.

Privatus beneficio clericus non resistens, si monitione non nocentem excusationem alleget, b. d. & est casus verus.

Idem. Clericos in ecclesiis tuis jurisdictionis beneficiis, si eisdem non exigunt, adsecuros, si ad alios non sim abique licentia tua morandi, causa tenentur, tibi si moniti non redierint, causa beneficii tuis satisfactionem rationalem ostenderint) spoliate.

DE PRAEBENDIS ET DIGNITATIBUS.

TITULVS V.

CAP. I.

In bonis ecclesiis non succeduntur iure consanguinitatis bona a jure consanguinitatis liberis successenda.

CAP. II.

Non licet Episcopo aliquem ordinare sine causa. In corpore canonum.

Nullas alimonias praestare, vel decimas alimonias ligat, vel non faciat clericos, sed si fecerint, de aliis vivere possint.

CAP. III.

Bona ecclesiarum communia sunt, nec debent quibuslibet propria vindicari.

Gregorius Anthemia Subdiaconus.

Ratio nulla f. permittit, ut quod pro communitate datum esse cognoscitur, propriis occupentur, utibus a. plicetur.

CAP. IV.

Qui ordinavit aliquem ad sacro ordinem sine titulo, non tenet de suo inde vocari, providere tamen si de suo, sine titulo fuerit consecutus.

Alexander III. in cons. Letras. 5.

Episcopus si aliquem sine canonice decessione ordinaverit: tandiu ei necessaria subministranda, a aliqua ecclesia et conventibus impendenda, donec illis assignet. Nisi talis ordinatus de sua & legitima hereditate, subsidium vite possit habere.

CAP. V.

Non debent Episcopi permittere quom plures in se habere.

Idem in cons. k.

Via l. in tantum quorundam processu, non non duas vel tres, sed plures ecclesias possidentur habere, cum nec duabus possint debentur provisionem impendere. Per fratres & Coepiscopos istud hoc emendari precipimus, & de malis istis praebendarum a canonibus inimica, quae diabolice invidiam & evagationis inducit, certumque communitatem

a Deservire. b Hoc consilium nonnulli opinantur, quod alia. c Cas. eod. tit. in 1. compil. d Antiochia. e eod. tit. in 1. compil. f Cas. 2. eod. tit. in 1. compil. g Antiochia. h epist. 20. five 31. Ind. G. regis. h Cas. eod. tit. in 1. compil. i de sua paterna hereditate, quod non probat. k de eod. tit. in 1. compil. m hoc. n Ita, postquam, non in antiquis, nos in consilio.